

TÁLTOSPRÓBA – 2017–2018

3. Benedek Elek: A kígyóbőr – Ravasz Jancsi – A tűzmadár

1. MESE MORZSÁK

A mesemorzsákkal is Benedek Elek három meséjében találkoztatok. Válogassátok szét mesék szerint a mondattöredékeket!

1.	alszik a várban mindenki, a király is, a katonái is	12.	kimegy az erdőbe vadászni
2.	arany, ezüst, gyémánt kádakban állott	13.	kiugrik egy hétrőfős szakállú ember
3.	az asszony beteszi a levest az asztal közepére	14.	látni akarta előre, hogy milyen lesz az ő vőlegénye
4.	az ezüstmedve nagyot dobbantott a lábával	15.	lefizetik Jancsinak a háromszáz pengő forintot
5.	egy hétig a szemét le sem hunyta	16.	a levelet csak a hátára kell ragasztani
6.	hazaviszik a farkast, beeresztik az akolba	17.	meg nem foghatta a madarat
7.	hetedik nap rengeteg erdőbe érnek	18.	meglát egy nyulat, ráfogja a puskát
8.	hiába sírt-rítt, beültették a hintóba	19.	megveszik a botot háromszáz pengő forintért
9.	jön a három ember nagy haraggal	20.	nekem tizenkét fiam van
10.	keresztülbucskázik a fején, fehér galambbá változik	21.	a szegény asszony szinte kétségbeesett
11.	keresztülmegy negyvenkilenc szobán		

2. SZÖVEGKERESŐ

A táblázatok a Táltospróba három történetének egy-egy részletét rejtik. A kulcs alapján olvassátok össze a betűket, majd keressétek meg az idézeteket a mesében! A megoldási lapra csak a megfejtés előtti mondat utolsó szavát kell lejegyeznetek.

a)

H	Z	M	G	*	A	Y	E	A	A
*	Z	G	N	*	A	Y	É	E	S
S	Z	N	*	O	N	M	Y,	O	S
D	A	R	N	R	E	D	E	*	J
*	*	Í	Y	N	A	Ó	G	K	A
K	A	K	R	L	Y	Á	I	*	*
*	Z	N	T	T	*	É	E	E	Ü

b)

J	L	V	N,	J	A	*	A	*	Ó
N	S	*	E	*	I	M	N	I	C
S	L	V	*	E	G	M	I	Ö	*
*	*	Y	L	T	*	A	U	N	A

c)

S	M	M	G	N	E	*	E	*	E
M	L	H	T	E,	*	T	E	Ő	*
S	M	M	G	N	E	*	E	*	E
M	F	G	A	T	A	T	H	O	*
*	*	A	A	A	T	R	D	M	A

Kulcs:

1	3	5	7	...	8	6	4	2
---	---	---	---	-----	---	---	---	---

3. KÍGYÓSZÓ

„A szegény ember egyszer kimegy az erdőbe fát vágni, s amint vágja a fát, csak előbújik a bokorból egy nagy kígyó, s megszólítja.” Így kezdődik „**A kígyóbőr**” c. mese. Vajon emlékeztek-e arra, hogy mi mindent mondott a kígyó a szegény embernek? Válogassátok ki az idézetekből a kígyó mondatait, s rendezzétek azokat a történet sorrendje szerint!

A	Édesanyám! Adjon nekem is egy tányér levest!
B	Édesanyám, menjen el a királyhoz: kérje meg nekem a legkisebbik leányát.
C	Éppen ebben a szempillantásban telt ki a tizenkét esztendő.
D	Hallod-e, te szegény ember, vígy el magaddal, s tarts a házadnál!
E	Jól van, fiam, neked adom ezt az abroszt, pedig ez a legdrágább kincsem a leányom után.
F	Édesanyám, adjon kenyeret is!
G	Köszönöm, jó ember, hogy kiszabadítottál, hanem biz én most megeszlek.
H	Látod-e amott azt a nagy tüzet? Ott lakik az én édesapám gyémántpalotában.
I	Csak menjen ki, édesanyám, a kamarába, majd meglátja, hogy lesz ott.
J	Ne félj tőlem, szépséges szép királykisasszony! Nem vagyok én sárga kicsi kígyó, én egy elátkozott királyfi vagyok.
K	Ne keseregj, szép királykisasszony, mindjárt minden jóra fordul!
L	Te legény, végy le a fáról, s vígy haza az édesapámhoz, bizony nem bánod meg.

4. BETŰZGETŐ

Betűzgető fejtörőnk is *A kígyóbőr* c. meséhez kapcsolódik. Állítsatok össze a betűszalagokból egy-egy értelmes szót! A megoldási lapon jelöljétek csillaggal azokat a kifejezéseket, amelyekkel nem találkoztatok ebben a történetben!

- a)

Á	B	K	N	O	O	R	S	Y	Z
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
- b)

E	K	Ő	S	Ü	V
---	---	---	---	---	---
- c)

Á	C	D	G	I	R	S
---	---	---	---	---	---	---
- d)

Á	C	G	H	N	S	T	U	U
---	---	---	---	---	---	---	---	---
- e)

A	H	Í	J	O	Ó	P	R	T	S	U	Z
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---
- f)

A	A	I	P	P	R
---	---	---	---	---	---
- g)

C	K	O	Ó	P	R
---	---	---	---	---	---
- h)

A	A	L	N	N	O	S	Z
---	---	---	---	---	---	---	---
- i)

C	E	E	E	N	R	S	S	Z
---	---	---	---	---	---	---	---	---
- j)

E	É	G	L	N	Ő	V	Y
---	---	---	---	---	---	---	---

5. TALÁLKOZÁS A SÁRKÁNNYAL

A szegény ember fiai elhatározták, hogy „*elmennek hetedhét ország ellen, s addig meg sem nyugszanak, amíg valahol a tűzmadarat meg nem találják*”. A legkisebb fiú útközben a hétfejű sárkánnyal is találkozott. Elevenítsétek fel ezt a részt, majd keressétek meg a szövegben rejtőző felesleges szavakat!

Laci kedden egyedül maradt. Nem tudta, mit csináljon, merre menjen a bátyjai után. Gondolta, majd csak valahogy elékerülnek, vagy így, vagy úgy. Ment tovább nagy búsán, s amint megy, mendegél, meglát egy rettentő magas tengeri sziklát, s annak a sziklának a hasadékában egy törött kardot. Odamegy, kihúzza a rozsdás kardot, s íme, abban a pillanatban a kard után kiugrik egy sántító hétfejű sárkány. No, Lacinak sem kellett több. Neki a sárkánynak, s addig vagdalkozik, toporzékol jobbra-balra, előre-hátra, míg a sárkánynak mind a hét fejét le nem vágta. A sárkánynak úgy ömlött a vére, mint a patak. Laci fogta magát, tüszögve megmosakodott a sárkány édes vérében, s olyan erős lett, mint egy óriás. Akkor elindult be a fagyott szikla hasadékán, de még kettőt sem lépett, jön szörnyű morgással szembe az ezüstmedve. Megnézik egymást, összekapnak; ropogott a csontja mind a kettőnek, de Laci erősebb volt, s úgy vágta földhöz lábával a medvét, hogy megnyekkent belé. Azt mondta a medve:

– Látom, hogy erősebb vagy, te legény, hagyd meg az életemet, bocsomat, bizony nem bánod meg. Kívánj akármit, minden kívánságodat teljesítem.

– Nem kívánok én egyebet – mondotta Laci –, csak vígy el a tűzmadárhoz.

– Ülj fel a sörényes hátamra, viszlek.

Felül Laci a medve hátára, azzal megiramodik az a rettentő nagy állat, vágatott a szélnél sebesebben, még a gondolatnál is sebesebben.

6. MESETOTÓ

A mesetotó kérdéseinek megválaszolásához ezúttal A **tűzmadár** című mesét kell alaposan ismernetek. Derítsétek ki a helyes megoldásokat!

1. Milyen virág nyílt a szegény ember kertjében?

1.	tulipán	2.	dália	x	rózsza
----	---------	----	-------	---	--------

2. Miért nem örülhetett a szegény ember a virágainak?

1.	éjjelente elvitte a virágokat a tűzmadár
2.	nagyon kellemetlen illatot árasztottak
x	gyorsan elhervadtak

3. Melyik állítás illik arra az emberre, aki elragadta Laci két testvérét?

1.	kéttarasnyi	2.	hétrőfős szakállú	x	óriási termetű
----	-------------	----	-------------------	---	----------------

4. Hol talált Laci egy kardot?

1.	sziklahasadékban	2.	ládában	x	madárfészekben
----	------------------	----	---------	---	----------------

5. Milyen lényel küzdött meg Laci a kard segítségével?

1.	ezüstmedvével	2.	sárkánnyal	x	kígyóval
----	---------------	----	------------	---	----------

6. Mitől vált nagyon erőssé Laci?

1.	bikavértől	2.	sárkányvértől	x	varázsvíztől
----	------------	----	---------------	---	--------------

7. Hol tartották a tűzmadarat?

1.	üvegkalickában	2.	gyémántketrecben	x	tüzes gömbben
----	----------------	----	------------------	---	---------------

8. Melyik uralkodónak volt aranysörényű paripája?

1.	a bronzkirálynak	2.	a vaskirálynak	x	a rézkirálynak
----	------------------	----	----------------	---	----------------

9. Miért nem tudta Laci ellopni az aranysörényű paripát?

1.	hangosan nyerített a ló
2.	rossz lovat kötött el az istállóból
x	megcsendült a nyereg

10. Hol lakott a tündér-királykisasszony?

1.	a palota ötvenedik szobájában
2.	a kastélytoronyban
x	a kastély hetvenhetedik termében

11. Mit csinált az ezüstmedve, mielőtt átváltozott?

1.	csettintett	2.	megrázkódott	x	kecskebukát vetett
----	-------------	----	--------------	---	--------------------

12. Mi lett az ezüstmedve sorsa?

1.	elűzték
2.	testvérükként tartották
x	más országba szegődött szolgálni

13. Mi történt a tündérkirály leányával, amikor először megpillantotta Lacit?

1.	azonnal beleszeretett	2.	elájult	x	sírva fakadt
----	-----------------------	----	---------	---	--------------

+1 Hol élt együtt Laci és a tündérkirály leánya?

1.	az aranyerdőben	2.	a gyémántpalotában	x	az ezüstkastélyban
----	-----------------	----	--------------------	---	--------------------

7. RAVASZ JANCSI TRÉFÁI

Titkos szavaink Ravasz Jancsi egy-egy tréfájához kapcsolódnak. Fejtsétek meg a kifejezéseket, majd keressétek meg a három-három összetartozó szót!

**NLYÚ – FGEÉLSE – KEECMNE – AÓJT – BTO – FSAARK – PCOÓKR
– SÖÜZRÖGYÖN – JÓUTHÍSRZPOA**

8. LOVAS BÖLCSESSÉGEK

Táltosmeséink állati főszereplőivel sok szólásunkban, közmondásunkban is találkozhattok; ezekkel az előző fordulóknban is játszottunk. Most a lovas bölcsességeken a sor! Állítsatok össze a felsorolt szavakból hét mondatot! Segítségül eláruljuk a bölcsességek jelentését. (A megfejtéshez O. Nagy Gábor: Magyar szólások és közmondások c. kötetét javasoljuk.)

A hét bölcsességet alkotó szavak:

a – a – a – a – a – a – a – ajándék – annyit – döglött – elé – ér – fogát – fogja – jó – keresi – kocsit – ló – lónak – lónak – lóvá – lovak – lovát – lovon – meg – mint – mint – ne – nézd – nincsen – nyerges – patkó – pedig – rajta – rakva – rossz – tesz – út – ül – valakit – van

A hét bölcsesség jelentése:

a)	Az ajándékot nem illik bírálni.
b)	Aki szeret dolgozni, minden munkát szívesen vállal.
c)	Szórakozott, azt keresi, ami nála van.
d)	Semmit nem ér.
e)	Tréfát űz vele, ugratja.
f)	Fordítva csinál valamit.
g)	Cifrán kiöltözött a leány.

9. NYELVI PRÓBA

A táltos-csapatok nyelvi próbájának kiinduló szava ebben a fordulóban a **FARKAS**. Folytassátok **hét** kifejezéssel az elkezdett szóláncot úgy, hogy az új szavak első és az előző szó utolsó szótagja megegyező legyen!

FARKAS – KASKA – KAPA – PATA – ...

10. ÜGYES KEZEK

A Táltospróba utolsó feladatában is számítunk az ügyes kezű táltoskákra. Válasszátok ki a három meséből a számotokra legkedvesebb szereplőt! Készítsétek el textiltől kedvenceteket!

A feladatlap megoldását **2018. május 22-ig** a megoldási lapokon várjuk a mesepostán:

**Katona József Könyvtár – „TÁLTOSPRÓBA”
6000 kecskemét, Piaristák tere 8.**